

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів
	або 36 франків
на пів року	8 рублів
	або 18 франків
Поодинокі члени по 16 сот.	

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Хто ятрить, хто напастує?

(Дальше).

Gazeta Narodowa представляє руский клуб соймовий якимсь манекіном, котрим самовільно орудує і кермує о. Богачевский, typ hajdamaka w sutannie, przejęty całą duszą bezgraniczną zawzięcią ku Polakom, хоч з другого боку запевняє, що він ani talentem, ani inteligencyą, ani doświadczeniem politycznym nie odznacza się. Поступованє руского клубу було по думці Gazet-и Narod., jakieś nieobliczalne, nierozważne. Конститує вправді, що були rozumne przeświadczenia послів Могильницького, Короля, Барвіньського, але рівночасно запевняє, що wszyscy bez wyjątku politycy ruscy, zasiadający w sejmie дали ся прямо за ніс водити о. Богачевському в лїтній сесії і не може собі ніяк пояснити takie parady dziwaczne, що рускі послі нібито bez powodu то щезали з салі, то знов появляли ся і починали обструкцію, яка по єї думці виставляла всі верстви населеня і руску суспільність на очевидну шкоду, то знов відступали від обструкції і знов вибухали гнівом в хвилі, коли до того було найменше поводу, а все те діяло ся, коли лише зривав ся о. Богачевский, коли в нїм кров закипіла, бо єго вплив гіпнотизував всіх клубових товаришів, котрі по думці Gazet-и Narod., привикли до слїпого поведованя почуванями ненависти до Поляків.

О. Богачевский представив ся обсерваторови Gazet-и Narod. як справдешній опир, котрий що хвиля червонів і мінів ся, очи сверкали єму ненавистію до Поляків, а єго стереотиповий усміх безнастанно зміняв ся в блискавичний вираз завзятої злости.

Отакій осуд діяльності і поступованя руских послів, таку характеристику о. Богачевського подав очевидно в соїмі присутній обсерватор Gazet-и Narodow-ої. Але чи думаєте, що навів хочби один певний факт для піддержки свого осуду, хочби один або другий уступ з промови о. Богачевського чи котрого иншого посла?! Ні! се все лише голословні твердження, се все як Німці кажуть Pauschalbeschuldigungen, які звичайно вилягають ся в мозках польских дневникарів, а відтак заповнюють стовпці сих дневників, що служать духовою поживою і майже одинокою лектурою пересїчної польської інтелігенції. Все те очевидно польска суспільність приймає в найліпшій вірі яко щирю правду, після того оцінює руских послів, руску суспільність і переймає ся очевидно досадою і ненавистію до Русинів. Вплив такої писанини тим шкідливіший, позаяк загальна опінія уважає Gazet-у Narodow-у дневником півурядовим краєвого правительства, а руска суспільність знов обурює ся зовсім слушно, що з такого боку виходить такий осуд на руских передових людей.

Тимчасом хто спокійно і без упередження слухав промови о. Богачевського, не почув ані одного звороту, в яким проявляла-б ся ненависть до Поляків, не міг до-

бачити в виразі єго лица гніву і злости, а скорше добродушність. Він говорив голов-но про шкільні відносини, наводив факти і цифри, а всему тому прислухував ся пильно і віцепрезидент ради шк. кр. і в часті намісник і бюджетовий референт і ніхто не простував, ані не заперечував єго виводів. Прислухував ся в часті єго промові, о скільки тикала ся обрядових справ, єпископ Пельчар і навіть притакував єго словам, котрі були з повною льюальністю звернені до лат. владики.

Все те можна провїрити зі стенографічних записок і ми звиваємо Gazet-у Narodow-у, нехай звітдам подасть докази на свої голословні напасти. Gazeta Narodowa добре знає і числить на те, що може не найде ся в цілім соїмі пять послів, котрі би читали стенографічні протоколи, а в польских часописях не подає ся промов руских послів, лише в куценькїм скороченю, пересїянім через дневникарське сито, отже можна calumniare audacter — semper aliquid haeret.

Gazeta Narodowa однак не тратить надії, що в рускїм клубі помалу відзискають вплив політики, з якими можна буде rozmówić się spokojnie, бо to jedynie możliwa droga, ażeby w Sejmie i w kraju wprowadzić stosunki polsko-ruskie do uspokojenia.

Але чи такими статями думає Gazeta Narodowa et tutti quanti підготувати поле до uspokojenia w Sejmie i kraju — се нехай она сама і єї товаришки дадуть відповідь і нехай ударять ся в груди, хто ятрить, хто напастує!

(Конець буде).

З польської праси.

Про зміни в рускїй церковній єрархії пише «Słowo polskie»: О. Митрополит Шептицький виїздить нині до Відня в справі номінації Василянина о. Філяса ставиславським єпископом. Поголоски, немов би всі настоятелі семинара подали ся до димісії, є зовсім на разі неправдиві. Уступає лише префект о. Юрик, який обнімає посаду гімназійального катехита і ректор о. митрат Туркевич. На єго місце має стати покликаний Василянин о. Ломницький. Ті послїдні номінації і форитованє монахів занепокоїли сьвітський клир до сїї степені, що він готов на ново піднести борбу з р. 1801. Ся борба, тоді під назвою «борба білого духовенства з чорним» тревала досить довго, а закінчила ся побідою білого с. є сьвітського духовенства. В серпні має появити ся відозва, звиваюча руске духовенство до самооборони перед монахами. — Сї інформації «Słowa polsk-ого» походять очевидно з москвофільського жерела, бо москвофіли не можуть перетравити, що ставиславська єпископська столиця не попала в руки звісної «фамілії» і готовлять ся до нової крині на церковному полі. Та на щастє консолидація вже погребана, і здає ся, не віджне так скоро, як би сего собі бажали кацани. Народовці бачать тепер самі, що в акції против великого патріота, кард. Сембратовича, они були оружием в руках москвофілів і тепер вже чей не дадуть ся другий раз ужити против реформаторских намірів

о. Митрополита Шептицького. На разі мусимо сконстатувати, що до такої борби, про яку згадує «Słowo polskie», у нас нема найменшої причини. Номінацію о. Філяса, який відзначав ся в своїй довголітній діяльності надзвичайною ревностію в винограді Христовім і патріотичним духом, що пробиває з кожного єго пламенного слова, клир прийме охотно, з вїтмком хіба деяких кацапствующих або претендуючих мальконтеїв, які не входять в рахунок.

Так само і поставленє о. Ломницького на чолі семинара може мати лише добрий вислідок, бо при своїх знаменитих, адміністраційних способностях, о. Ломницький посїдає всі прикмети душі і ума, щоби з'єднати собі довіре, любов і послух численної громади сьвященничих єлевів. Про якусь супремацию «чорного духовенства над білим» не можна навіть балакати з нагоди сих двох номінацій, тимбільше, що у нас є лиш один одинокий монашій чин і сїй числить всего на всего навіть не пів сотні монахів! Видно, що нашим сердечним дуже залежить на тім, кинути між нас кість незгоди і братної ненависти.

Про різні страйки пише краківський Czas за своїми львівськими інформаторами: Аналізуючи правдиві причини тих сумних суспільних фактів, доходить ся до ствердження штучної агітації, веденої з двох сторін межі сільским населенєм. По перше, кермує сею агітацією розвельможена у східній Галичині руска радикальна партія, в якої головах снують ся марева нераз вже прямо гайдамаччини. Дїлає она з цілою сьвідомостію, що лише така агітація є дуже успішним оружием для нищення польского елемента у східній Галичині. Підносить єї надто тому, що у східній Галичині межі руским сільским людом осїло 1,200.000 польских, католицких хлопів (ов, вже аж стілько! Як бачимо, Czas узурпує католицизм лише для латинників — може се лише lapsus... — Ред.). Сїй польський хлоп (?), окружений народовою опікою, заосмотрений в людові, польські школи, маючи костели і каплиці, а передовсім з'єднаний звязками солідарности з польскими більшими властителями по селах, міг би стати ся сильним заборолом польщини против екстермінаційних загонів рускої проаганди. Отже кидуючи між сільский люд взагалі зерно ненавистий клясових, рускі радикали добре розуміють, що се зерно може зійти і серед польского люду (?), поріжнїти єго з двором, а тим самим відтяти єго від елемента, який єго польщину міг би піддержувати і зміцняти. З рускими радикалами, каже дальше Czas, лучать ся покванно социал-демократи, які нераз навіть натягають польско-патріотичну маску. Виступає против краківського Narzod-у, який стверджує, що «без всякої агітації зі сторони социальних демократів, без організації, без приготувань, а лише під впливом економічних услівій, на селі повстає клясовий рух і то в типово новітній формі, обсервованій дотепер лише в розвинених промислових центрах». На доказ неправди сего твердження, подає Czas арештованє «товажиша» Бройди за агітацію в Тернополі (отже не на селі!) і в Новім Селі звісного агітатора Семена Вітика. О скілько знаємо від наочних сьвідків, замешкалих в Тернопільщині по селах, де перші страйки появили ся — в тім случаю Narzód має повну слушність, а п. Вітик видав свою брошуру про страйк і сам виїхав на провінцію до-

перва тоді, коли вже страйк проявився був з елементарною силою.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Будапештська часопись Magyar Nemzet доносить на основі урядових інформацій, що Угорщина згодилася на домагане Австрії, щоби торговельно-митова умова між обома половинами монархії обов'язувала помімо опізнення через 10 літ, так, що торговельні трактати з іншими державами європейськими будуть, на случай їх закінчення, тривати так само довго, як і угода австро-угорська, то є через 10 літ, починаючи від року 1903. — Запевняють, що наради референтів обох міністерств, угорського і австрійського, в справі ветеринарній, довели в головних точках до пожаданого успіху. Наряди ті відносили ся до найважливішого спірного моменту між обома міністерствами в справі торговельно-митової угоди, і покінчили ся вчора.

Берлінська Post доносить про ревелюції, які в Петербурзі мали вийти з уст одної личности, стоячої близько особи італійського короля. Після цих ревелюцій правительства: італійське і французьке мали вести, з нагоди відновлення тридержавного союзу, дуже поважні переговори, які вправді не видали якихсь офіціальних дипломатичних нот, але довели до певних взаємних приречень і гваранцій. Італія не хоче і не може вповісти своєї участі в тридержавнім союзі, бо се наразило би її на щорічні мільонові страти під економічним зглядом. В Італії однак відзивають ся поважні голоси, що через її вступлене з тридержавного союзу витворив би ся ідеальний, політичний стан в Європі: против дводержавного французько-російського союзу, станув би дводержавний союз німецько-австрійський, а Італія стояла би поза офіціальною звязю і тоді припала би її лише роля посередництва між двома дводержавними союзами.

Німецькі часописи подають вісти про бунти в російських семінариях духовних. Революційним кругам в Росії удало ся перехопити обіжник ректора духовної семінарії в Новгороді, недавно виданий, котрий звучить ось як: «Власть над семінариями одержала сумну вість, що в кількох семінариях вибухли бунти против існуючого, правно установленого порядку та що в тій цілі вихованки семінарії удержують між собою тісну звязь. Хоч потішаю ся надією, що розвага та розум вихованків нашого інститута здержить їх від того рода ексцесів і хоч я зарядив задля того вже відповідні та охоронні средства, то однак вважаю за відповідне напінути також родичів тих семінаристів, щоби задалегідь впливали на своїх синів та впоювали в них почуте чести і послуху супротив власті, при чім звертаю увагу і на те, що після розпо-

ряджень високої власті, кождий семінарист, що возьме участь в сїм руху, буде безпременно видалений із семінарії. — Рух революційний в семінариях духовних в Росії розпочав ся ще торік а як подають кореспонденти з Росії, першою була семінарія в Тамбові. Бунт тамбовської семінарії взяв зя з конфлікту з доносчиком, якого викрили між собою вихованки тої семінарії та покарали в той спосіб, що замкнули доносчика в одній з келій і обкидали его там гнилими яйцями. Ся пригода викликала в російських семінариях цілий ряд репресій і бунтів. Передовсім власть видалила за те кількох вихованків, не найшовши властивого винownika, а вихованки розпочали зараз після того заасуду против заряду семінарії обструкцію. Професорів висвістано, а гіршим професорам повибивано також вікна. Заряд доніс о тій дальшій пригоді святійшому синодови в Петербурзі, а той знов в дорозі телеграфічний зарядив замкнене семінарії і віддав її під нагляд поліції. До тої опозиції молодіжи в Тамбові прилучила ся сейчас також молодіж теологічна ще кількох інших семінарий духовних, супротив чого синод зарядив всюди слідство, яке перепроваджував сам секретар того-ж синоду, Самоілов.

НОВИНИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Антонія пещерського; рим.-кат. Аполінарія. — В четвер: гр.-кат. Ольги княгині; рим.-кат. Крестина.

— Заява признана і подяки. ВПреоєсв. Митрополитови вислали Русини Рогатинщини таку телеграму: Сьвітла обсерна наших прав через Ваше ВПреоєсв. в соїм одушевила нас; сполучує нас з Вашим ВПреоєсв. ще тісніше і впливає надію на ліпшу будущність. — Оо. Макогонський, Чировський, Гордецький, Яворський, Залужний, Розлуцький, Ваньо, Рудницький, Любинецький, Созанський, Кудрик, Романюк, Зацерковний, Сапрука, Івасяк, др. Могильницький, Денис Герасимович, Гургула, Дукевич.

— Відзначене Русина. П. Модест Сосенко, артист маляр, Русин, родом з Галичини, дістав за свої образи, виставлені на сегорічній звичайній виставі образів в Монахові, похвальне письмо від тамошньої Академії красних штук.

— Русий Інститут для дівчат в Перемишлі подає сим до прилюдної відомости, що на рік шкільний 1902/3 прийме до свого Інститута, т. є. так на науку як і поміщене в пенсіонаті до 150 дівчат, і то так на курсі приготовляючі, (відповідноці III і IV класі шкіл народних) як і до клас висших, т. є. клас V—VIII. Звісний план науковий сеї одинокої дотепер висшої школи дівочої в Галичині, розложений дотепер на дві класи нижші (III і IV) і чотири класи висші (V—VIII) дізнає з слідуочим шкільним роком о стілько зміни, а властиво довершує ся в своїм дотеперішнім розвою на стілько, що ідучи за загальним покликком руського народу, вираженим впро-

чим і на сегорічних загальних зборах товариства, задумав дотеперішню свою школу перетворити в жіночий ліцей після наукового плану міністерського з 11. грудня 1900 р. В тій цілі виготовив відповідні наукові плани, приєднав для того ліцея відповідні учительські сили і предложив дотичний науковий проспект до одобрення шкільним властям, так що з початком шк. року 1902/3 надісь отворити вже I. класу ліцея (замість дотеперішньої V) і щорічно доповняти її одною класою висшою, аж до класи VI, бо на таке число клас розложені всі дівочі ліцеї в австрійській державі. Рівнож починив Виділ відповідні заходи у властий краєвих і державних, щоби тому новозаснованому, першому ліцеєви руському в Галичині виднати права і привилеї публичної школи. Мимо того, що такий перестрій школи получений з значно більшими видатками на сили учительські і средства наукові, Виділ числячись з материяльним положенем народу, его духовної і світської інтелігенції, не підносить дотеперішньої оплати, а остає при тих самих услівях прийняти, які були до сего часу, т. є. при 40 К місячно від одної дівчини, 60 К від двох сестер. Оплата за саму науку від учениць доходячих, т. є. не поміщених в інститутськім пенсіонаті, вносить 8 К місячно.

Шкільна оплата в ліцею вносить піврічно 10 К. Побіч висше згаданих змін в плані науковим, котрі заведуть ся в слідуочім році лиш в класі V. і щорічно займати будуть лиш одну класу висшу аж до цілковитого отворення ліцея, не зайнуть впрочім ані в науці сьвіву, музику, рисунків, робіт жіночих, ані в загальнім духовім вихованю нашого молодого покоління ніякі зміни; противно основи его, виховане релігійно-моральне, а на тій основі поставлена цілія для нашого життя перворядної ваги, виховати патріотичне, духом і тілом кріпке жіноцтво, як були до тепер непохитними, так будуть і в будучности неповоружними, провідними ідеями Інститута.

Сі загальні установи доводять Виділ Інститута до прилюдної відомости з тою заміткою, що во виду звісного і дуже численною понити до нашого Інститута, порадно буде для інтересованих родичів зголошеня своєї приспішити і найдалше до дня 25. серпня їх надіслати на руки п. Івана Матковського, господаря руського Інститута для дівчат в Перемишлі.

На жадане родичів або інших интересованих сторін висилає Виділ обширнійші і точнійші проспекти свого Інститута відворотною почтою. Перемишль 20. липня 1902. О. Мирон Подольський, крилошанин, предсідатель Інститута. Іван Матковський, господар Інститута.

— Сьвідоцтва з курсу пожарництва можуть интересовані фреквентанти відбирати щоденно в «Соколі» о 7. годині вечер. Неприсутні мають на кошти пересилки надіслати 13 сотиків в марках почтовых.

— В тов-і Жіноча спілка промислова «Труд» у Львові (ринок ч. 39) найдуть заняті спосібні і вправні робітницї до шитя суконь і біля. Зголошеня з сьвідоцтвами дотеперішнього занятя приймає дирекція що дня в годинах від 8—12 і від 3—6.

— Рільничі страйки ширять ся на Поділю як пошесть, і то переважно вибухають в тих селах, де поміщиками або посесорами є жида. Заліщицький повіт майже весь застрайкував. Селяни поводять ся спокійно, а переговори з дідичами

Ярослав Окуневский.

Листи з чужини.

В Єгипті.

II.

Вїзджаємо до Каїра.

Дворець пристроєний в зелень і лямпіони. Перед тижнем приїхав сюда prince of Wales з своїм сином prince of Clarence and Avondale, щоби відвідати свого доброго приятеля кедива Тевфіка. Французи підняли крик. Яким-ді робом сьміє англійський принц вїзджати до землі, котра лежить в сфері интересів французьких, та ще там держати ревію над войсками? «Вибачайте, — пишуть Англичане — Єгипет же має свою єгипетську управу. Що головно-командуючий сердер єгипетської армії є Англичанином, се річ приватна. Єго-ж поставив на уряд кедив. Ми Англичане дивимо ся лиш на те, щоби все діялось в порядку, щоби Єгипет управляв добре своїми фінансами, щоби міг сплатити своїх вірителів. Вірителі — Європейці. Отже ми Англичане стоїмо на сторожи європейських интересів». Beat possidentes.

Нам на зустріч гамір, крик, гармідер, гірший як в Дантовім пеклі, аж в ушах лящить.

Думав би хто, що яка бійка або колотнеча. Ні! то така вже тут установка, що тут люде виявляють свої чувства та бажаня в fortissimo. Хрипливі та харкливі звуки арабської бесіди вражують немилу непривичне ухо. Один тягне нас сюда, другий тудя. В тім заколоті конечно заховати флегму, котрої мусить набрати ся всякий подорожник, що волочить ся по сьвітї. В такий спосіб найлекше імпоуєсь масі, що накидуєсь на нас з своїми орудками.

З клопотом добули ми повозку, що скорим бігом чистої крови араба везе нас до готелю. В сих гарних землях треба мати або личних знакомих або рекомандуючі письма, бо інакше чоловік не вдоволив би всяких справедливих та несправедливих вимагань. У мене було порученє до Hôtel d' Orient. Длятого прийняли мене тут досить чемно та дали не дуже високу суму 15 франків денно за прегарну комнату з бальконом та харч. Зараз таки прийшов представити ся готелєвий драгоман і предложив свої услуги. Се звичай давний, ще фараонський. На дворі тих царів держали ся драгоmani, себ то товмачі для чужих бесід. Остали ся они до тепер в Єгипті і становлять між собою цех, так характерний для сеї старої землі. За не дуже високу ціну беруть они подорожнього в опіку, опроваджують і показують усе, та хоронять его проти визискувань. Добрий та чесний драгоман — то правдиве золото. Жаль, що їх так мало. Мій Юсуф був таким чесним

чоловіком. Християнин з Сирії, впрочім по народности Араб, тільки що в сих землях релігя становить головну ріжницю між народами, то він звав себе «умелі» т. є. римлянином.

Був вечір теплий і я вийшов з своїм драгоманом на балькон, щоби кинути оком на Каїро. Готель мій лежав на Єзбекіє проти публичного огорода. Окєм можна було оглянути прегарні новомодні європейські будинки та старі історичні мошеї Підомною в огороді грала військова музика. Тудя то ми й справили ся.

Сеї огород — то пречудне діло кедива Ізмаїла. Тут на просторі одного або двох моргів зібрав він найрідші дерева, цьвіти і зїля цілого сьвіта, тут розстелила ся ковром зелень гарного травника, котра так мило вражає око кждого Європейця, а котру тут під пекучими лучами жгучого сонця удержують великими коштами. Музика грала ріжні мелодії з опер, перемішучи їх турецькими та арабськими маршами з переражаючим писком свиставок та оглушаючим гармідером бубнів. Попід сикоморами та пальмами проходжували ся поважні шейки з сивими бородами в старосьвітських кафтанах та великих турбанах, нове арабско-турецьке покоління «шиковців» в стамбулках (чамарах) з невідступним фезом, молоді європейські панічі та елегантні дами в париских строях. Француска бесіда переважувала арабську в сїм зборі high-life. В тіни дерев на лавках порозміщували ся ті пари, котрі і в Європі в публичних огородах

ведуть окремі комітети. — В Гусятинщині страйкують селяни в Говиліві великим і малим, Котівці, Мшанці, Увислі, Крогулці, Баворівщині і в Нежбірці. З Нежбірки доносять до «Діля»: «Посесори дають вже девятий сніп озимини і ярини (а ярина йшла за п'ятнадцятий сніп давніший!), але ще не згодили ся. В Увислі, де посесором повітовий махер Казьо Ценьський, скликав комітетовий, Микола Любий, довірочні збори для ухвали жадань. Зібраний нарід постановив жадати: 8. сніп жита, 9. ярини, третій шуплюк кукурудзи; косар і стирник 1 зл., накидальник 60 кр., погонич 40 кр.; молотник в літі 80 кр., в зимі 50 кр.; сокирник 1 ар. 20 кр.; фіра в літі 2 ар., в зимі 1 ар. 50 кр.; час праці в літі від 6 год. рано до 6. вечером з перервою 1½ год., в зимі від 8. год. рано до 6. вечером з перервою 1. год. За шкоди пільні не сьміє обшарник сам накладати кар, але 2 громадські асесори мають шкоду одінити; вкінці посесор і вся служба двірська як економ, писар і т. п. мають з народом чємно обходити ся. До переговорів з двором вибрано комітет місцевий зложений з 7 осіб». — В Перемишлянщині застрайкувало село Замість коло Гливан, де посесором є жид. — В Збаражчині обховив страйк переважно часть сіл. До Гналиць спроваджено 15 Магурів, які під сторожею жандармів мають обробити 3.000 моргів лану. Межи поміщиками найшов ся один, який не лише підніс платню робітникам, але навіть спмагає страйкуючих. Сам добродієм є дідич з Лисичинець, Чарняковский, який дарував для страйкуючих в Гналицях чотвирі кірпі ріжного збіжа і 20 К готівкою.

— **Т. зв. муринська етика.** Параньська Gazeta Polska з Курятиби нарікає (в ч. 25) на ректора чину кс. Францішканів в полудневій Бразилії, Німця, которого зве «завзятым гакатистом». Він спроваджує до польської кольонії (Гварані) ксьондзів-Францішканів, що є Німцями. Іменнож був на тій кольонії тепер якийсь кс. Юзеф — як пише та газета — «zasiekle polakożerca». Був там всього 40 днів і мусів забрати ся і т. д. — Справедливе є жадане Поляків, щоби їм не насилати Німців-гакатистів на душпастирів, бож кождий нарід повинен мати своїх рідних свьашеників. Але се трохи дивно виглядає така оборона проти гакатизму в устах людей, котрі всіми силами явно і скрито старали ся від початку, як лиш тисячі руских селян станули на параньській землі, за всяку ціну недопустити туди руских свьашеників, відтак відкликати їх звідтам, а накинати руским оселям польских ксьондзів в виразних цілях лятвиизаційних і польонизаційних, отже в цілях «гакатистичних». — Чиж не є се т. зв. муринська етика, де мурин, запитаний о дефініцію понятя «злого» а «доброго», дефініює понятя доброго так: «добрим» є, як він нападе на сусіда, забере его худобу, живку і спалить оселю, а «злим» є, як на него нападе сусід і то само ему зробить... Видко, що Gazeta Polska забула християнське: не чини ближньому, що тобі немилу.

— **Грунвальдська річниця.** Ще раз повертаємо де сеї справи, аби на основі польских часописів виказати, чи Русини могли брати участь в сім обході. «Gaz. Nar.» пише під заголовком «Грунвальдська фундація»: Комітет, що устроював грунвальдську річницю у Львові, зібрав ся вчора, аби зложити рахунки. Чистий дохід виносив 4.617 Л., до чого належить ще дочислити маючий

вплинути даток громади 1600 К., який первісно призначено на освітлене ратуша і громадских будинків. Ухвалено зібраний фонд передати в заряд репрезентації міста, з порученєм закупна акцій Банку познаньского земского. Рік-річно в день памятної річниці битви під Грунвальдом, с. є дня 15. липня, міска рада порішить, на яку ціль має ся обернути відсотки, а передовсім на узглядненє має заслугувати товариство «Szkoly ludowej». — Отже Русини мали своєю участю в обході апробувати підпольну роботу сего товариства, заснованого для ширеня польонизації також на «веходніх кресах»?

— **Конкурс.** Товариство «Шкільна Поміч в Коломиї» прийме з початком шк. року 1902/3 коло 30 учеників рускої гімназії до свого Інститута. Своім питомцям дає Інститут ціле удержанє, ліжко, надзір і провід домовий, а також меншу поміч в науці. Оплата виносить на рік 4 К на інвентар, 2 К 40 с. річна вкладка члєнська, 2 К на кореспонденцію і місячну 34 К а евертуально за пранє біля 1 К. Місячну оплату (34 К) може Виділ знизити на основі свідочтва убожества пегента. Всі належитости треба платити з гори (річні зараз при прийнятю ученика а місячні на початку кожного місяця). Питомці мусять при прийнятю виказати ся, що мають три рази змінити біле на постіль, 6 пар біля, 6 ручників, 6 хустинок до носа і 2 пари обuvi. Кождий прийятий дістає карту прийятя, без котрої не може спровадити ся до Інститута. Подана о принятє (враз з декларациєю що-до місячної оплати і еверт. свідочством убожества) треба пересилати на руки голови «Товариства Шкільна Поміч в Коломиї» до 25. серпня с. р. За Виділ: С. Недільський голова, І. Білик писар.

— **За обиду релігії** арештовано вчора — як доносить телеграма — з Нового Села — еціалістичного агітатора, Семена Вітика.

— **Іменованє.** Директором канцеларії краєвого виділу іменований Казимир Пйотровский.

— **Неділішна прогулька** зі Львова до Яремча не повела ся задля непогоди. Окремий поїзд віз до тисячі прогульковців, але кілька сот з них остало по дорозі в Станиславові, а відважніших, що поїхали до Яремча, купав дощ цілу днину.

— **З львівської політехніки** Збір професорів зарядив дисциплінарне слідство проти девятьох слухачів за послідні події на політехніці. Міністер просьвіти розпорядженєм з дня 4. липня с. р. поручив допустити до всіх ієнитів трєх релєгсваних в часі страйку слухачів політехніки, але приказав здержати їм вписанє нот до індєксів.

— **Кінна поліція у Львові.** В жовтні с. р. Львів буде мати кінну поліцію в силі 30 людей. Дирекция поліції вже переговорює з львівским магістратом в справі винайму міської рєальности при ул. Чарнецького напроти ул. Личаківської — на приміщенє кінної поліції.

— **Вінчанє** укінченого бог. слова п. Володимира Давидяка з п-ною Л. Питликівною, дочкою свьашеника, відбудє ся дня 7. серпня в Стремилчу, поштоа і телеграфічна стація Щуровичі, а залізничка Броди.

— **Страйк будівляних робітників у Львові.** Вчора застрайкувало 68 мулярів і понад 50 робітників, що працювали при будові війскових кошар коло личаківского цмнтаря. Причину до страйку дав

підприємць сеї будівлі, золочівський рабін Рогатин, бо ждає, аби робітники замість 9½ годин, працювали денно 12 годин і до того свьяткували шабас. Страйкуючі звернули ся до властей з прошенєм о посередництво. — Годить ся також сказати декілька слів про трєвалість згаданих кошар, що свідчить про несовісність рабіна. Іменно оноді попукали стіни свьіжо вимурованого одного з будинків кошар, так що комісія приказала розібрати цілий будинок і вимуровати его наново. Інші будинки держать ся поки-що ціло, але хто заручить, чи не завальєть ся на голови вояків, як лише там закватурують ся. Дивно лише, що на таке явне обманьство можуть дотичні власти дивити ся!

— **Жаль за вийтїством.** Зі Скольного доносять, що бувший вийт села Сколе, Заяць, так зажурился тим, що село Сколе прилучено до місточка, що в дню урядового полученя обох громад, застрілился револьвером.

— **Стережіть ся перед обманцями!** У нас що року в теперішню пору по живих крутять ся більше як коли агенти та продають «на рати» всьлякі льоси і наші і заграничні. По найбільшій части лишают ся они несьвідомим річі якийсь помальований папір з написю «Прозпект», котрий не має ніякої вартости і містить в собі лиш повідомленє, що такий то а такий банк деє в Житаві або Липску, в Будашенїї або Амстердамі, продає такі а такі льоси на рати. То самі мантїі, котрі в страшний спосіб обдирають наших людей. Якийсь агент, що піби то їздить в імени банкира Гербера з Берна на Мораві, продає льоси з 1860. року по 230 зр. а. в. і каже, що за них можна виграти 600 зр. То не цілі льоси, лиш пята часть і они мають нинї вартість 152 зр. Агент той лишє проспект і каже посилати собі гроші до Житави (Zittau). Житава лежить в Чехії на саскій граници так, що половина его лежить ще на нашій, а друга половина на другій стороні — місце дуже догідне, щоби втечи як найскорше за границу, скоро би було небезпечно. Інші агенти продають знов льоси угорської льотерії клясової, а наші люди дають ся також і на сю льотерію легко ловити та посилать гроші чортови в зуби. Тота клясова льотерія по приватне жадівське підприємство; жиди капіталісти зложили ся і зробили льотерію, а їх агенти пхають такі силоміць льоси нашим людям. Поминувши вже то, що на кождій льотерії є лиш слаба надія щось виграти, то угорська льотерія ще й заборонена у нас. Найліпше не туманити себе ніякою надією на то, що може удасть ся щось виграти, не слухати агентів і не брати від них льосів, а найліпше складати гроші в почтовій касі ощадности.

Посмертні оповістки.

— **Др. Остап Терлецький,** кандидат адвокатури упокоїв ся у Львові по довгій і тяжкій слабости дня 22. липня в 52. році життя. Похорони відбудуть ся в четвер дня 25. липня о год. 4-ій пополудни з Анатомії при ул. Пекарській, на Личаківське кладовище. В. є. п.!

шукать тїни — котрі не дбають про цілий свьіт, бо їм досить себе самих. Се ті самі усюда «він» та «она». Она тут, правда, носить за слону, що закриває долішню часть лица, лишают ся тільки жгучі очі. Алеж кілька то можна сказати самими лиш очима?... Тут то там проходжав ся мовчаливий мундір червоний англійський, та спідничка шкотского вояка. Іх геркулесові постаті і почутє свої сили кладуть печатку на їх горде чоло. Civis anglicanus sum!

Мій Юссуф, обнявши провід мові особи, розпорядив, що мені треба було іти в дільницю чисто арабську, щоби побачити тамошне житє. Я на его розказ проміняв свій индійський капелюх на фєз турецкий. Зараз обтупили вас поганячі віслюків, кождий вихвалюючи свого голубого. Bismack-esel!... Gladstone esel! samina come vapor austriaco! (біжить як парохід австрійський) — накинuloсь на нас з усіх боків в окрушках усяких європейских язиків. За помічю палиці, котра все-таки дїткнулась плеча неодного упертого хлонца, добились ми двох віслюків і пігвали в дільницю арабську.

Улички вузкі, криві та темні. В декотрих стоять хати не шириною а углом до улиці, з чого виходить, що улиця біжить зикзаком. «*Ente! ente!*» — закликають нас молоді дівчата, що сидять та лежать за закратованими вікнами на турецких диванах та перских коверцях. Ми спїшно до арабского театру.

В театрі сая битком набита. Усюда чер-

воні фєзи, лиш денєде видніє турбан. Диму повно, бо кождий курить або наргілет¹³⁾ або цигарету. Сегодня буде виступати танєчниця, славно звїстна прїмадона з горішного Єгипту.

На сцені шло вже представленє з життя турецкого смішка «Карагієша». На стїні представлялись в тїни сцени з життя Карагієша в різнородних ситуаціях. Сцени вераз комічні і дуже тривіяльні. Чим грубша і реалнійша сцена, тим більший сміх і алаваз.

Між публикою пішов шепіт. Наперед виступили співачки і славно балетниця з Ассуан. Музика ударила в бубни в роді горшків (барабукє), а пискливі скрипки почали мелодию протягливу, оригінальну. Гавазі (танєчниця) почала свій оригінальний танець. Гарна она з виду, гарні єї очі ясніють искрами, постать єї вигинаєть ся як гнучка тополя. Єї танець, се чудесно відчута і представлена мїміка найголовнійшої страсти людскої — любови. Те, що наші європейські балетницї хотять представити ріcouett-ами і всякими скоками та викрутасами, ті вирази любови, бажаня і иньших страстей, не знаю, чи для кого зрозумілі і чи кого вдоволяють. Арабська гавазі стоїть, можна сказати, нерухомо. Она лєдві-не-лєдві посуває ся в перед та в зад, не піднимаючи ніг від помосту. За те рухи єї рамен, поворот голови кілько виражують! Она ціла дрожить, мускули бедер двигают ся в пристрасних рухах, грудь знимає ся. Се ціла драма, що тут розгиваєть ся перед нами, драма починаючої ся лю-

бови, бажаня, нещастя і заспоковня страсти. Гавазі паде на поміст в екстаці найвисшого щастя і вдоволення. Пристрасна публика кричить-горлає «*Аг! аг! фаллам!*». При тїм танці співачки співачки піснь, з котрих одну наводжу тут в перекладі:

«О моя люба Ганельно! Коли ти проходиш ся по садочку, то й вітер, цїкавий подивити ся на тебе, відкриває твою заслону. Соловейко перестає співати і рожа відвертаєть ся з зависті до тебе та гнучка тростина гнєсь перед тобою, поклон тобі віддаючи. О цвїте гранату, о цвїте помаранчи росєю пічною розвятий! Щасливий той, хто тебе обняти може; божевільний, хто відриває руку від твого гнучкого стану!»

На конець пішов ще один танець «ель Наглег». Вийшли дві молоді дівчата, одягнені в легкі тулінові строї білі та червоні. Музика почала удавати жужанє комах. Дівчата шукають комаря і піби боячись, щоби комар не укусив, утікають танцюючи і — скидають із себе одну по другій заслону та завітку.

До пізної ночі трєвала тут забава. І на улицях та уличках рух, крик, гармідер і веселість підбитя ракією (горілкою з дактелів) і колотнєчі, вийшовши з того самого жерела.

На гарних австрійских конях розїжджає всі дільницї англійська патруля.

Наука, штука, література.

— Денис Лукіянович: За Кадильну. Оповідане Львів 1902. Накладом Українсько-руської видавничої Спілки. З друкарні Наук. Тов-а ім. Шевченка. Стор. 214, 8°. Ціна опр. примірника 3 К.

— Русіні а jejich odpůrci v Haliči. Napsal Julian Romanczuk, rusínský poslanec na říšské radě. Přeložil Rudolf Brož. Vydala svým nákladem «Rusínsko-ukrajínská Hromada» na památku Fr. Rehoře k upevnění styků česko-rusínských. V Praze 1902. Ціна 80 сот. — Є се переклад брошури виданої п. Романчуком по німецьки п. з.: «Die Ruthenen und ihre Gegner in Galizien».

— Сильвестер Яричевский: Франц Прешерен, найбільший словінський поет. (Його жите і твори). Відбитка зі Справоздання ц. к. П. гімназії в Перемишлі. Перемишль 1902. З друкарні Н. Джулинського. Стор. 31, в. 8°.

— Молода Україна чч. 1, 2 і 3. з 1902. р. Зміст: Національна вага університету і конвенції її для ренегатів — Декілька слів про історичне значіння Т. Гр. Шевченка. — Матеріальне положення університетського студентства і акція віденьських студентів в сій справі. — Капапська пантоміна на віденьському ґрунті. — Стефан Чарнецький: Богдан Лепкий. — Михайло Якуб: Картина з дневника. — Хроніка з нашого жита. — Дрібні вісти. — Бібліографія. — Переписка Редакції.

— Дзвінок ч. 14. з дня 20. липня 1902. Зміст: По чому тепер конина? Оповідане В. А. Смирнова. — Перепел, байка Бориса Грінченка. — Антін Могильницький (з портретом). — Скарби весни, Уляни Кравченко. — Вид Черногори. Верх «Шпиці» (ілюстрація). — Упертий козел. Казка.

Телеграми.

Відень, 22. липня. В міністерстві внутрішніх справ відбула ся вчера конференція делегатів обох правительств австрійського і угорско-

го в справі цілової клявзулі від вина. Конференція була без висліду, бо ухвали відложено аж до осени.

Відень, 22. липня. Правительство при угодних нарадах Чехів з Німцями, які небавом почнуть ся, має поставити на денний порядок лише дві точки: Введенє чеського язика яко урядового в чеських округах і введенє народних курій при виборах до сойму. В чеських кругах прийнято сю пропозицію з невдоволенем.

Ковес, 22. липня. Після вчерашного бюлетину стан здоровля анґлійського короля значно поліпшив ся.

Берлін, 22. липня. З Мадриту доносять до Vossische Ztg.: В Сантіаґо ді Компостеля (в іспанській Галіції) отворено великий з'їзд католицький; на з'їзді мають радити над скріпленем католицизму.

Відень, 22. липня. Вчера пополудни падав ту зливний дощ і шаліла буря, та нанесла богато шкоди.

COLOSSEUM Ernesta Thorna у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна Найславнійша програма! від 16. до 31. липня 1902.

- При співучасті військової музики 30. п. п. 1) Марш. 2) Увертура. 3) M. Sinne, субретка. 4) Gotham i Stearson, американські акробати. 5) Harold, тресура псів. 6) Lanzetta, імітатор Отеро і Fougere. 7) Ariel i Loube, комічні цирклісти. 8) Орхестра. — Реклямограф. 9) Lolla Lloyds, субретка. 10) Nadrage, комічний червобесідник. 11) Marigold's, анґлійські співачки і дансерки. 12. Американський біоскоп. Найновійша траґедія американська Жертва алькоголізму.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і сьвята два представлення. Що п'ятницї High-Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Начерни

Олекси Кузьми I. том

можна набувати в Ставропигійській Книгарні у Львові по ціні 2 К за гарно опрavl. примірник. (з почт. пересил. о 45 сот. більше).

„Тревоги автора і видавника“ (гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові. Ціна примірника на веліновім папері вивосить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

Advertisement for 'ВІТРАКИ' (Stoves) by Antin Kunz. Includes an illustration of a stove and text describing its features and availability in Moravia, Austria.

Advertisement for 'Всілякі КУПОНИ' (Various Coupons) from the 'Банку Гіпотечного' (Mortgage Bank). Lists services like 'вильосовані цінні папери' and 'виплачує без потручення провізії або коштів'.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Table with 4 columns: Direction (до Львова, зі Львова, Ніч), Arrival/Departure time, and Station names. Lists routes to Krakow, Berlin, Warsaw, and other cities.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рїкнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє поясненє в справах залізничних, продає білети всякого рода і розкладу їзди.

Advertisement for 'Дністер' (Dniester) credit society. Details terms of loans, interest rates, and membership information.